

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/148/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118204067
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4118204067.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobkýň: 1/ W.. I. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. G. XXX, D., V. O.R. 2/ S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, XXX XX L., 3/ W.. W. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XC, XXX XX P. X, zastúpených JUDr. Jánom Legerským, advokátom so sídlom Nám. sv. Anny 25, 911 01 Trenčín, proti žalovanému: W.. E. I., Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/XX, XXX XX X. C., zastúpenému JUDr. Jozefom Gajdošom, advokátom so sídlom Hviezdoslavova 37, 953 01 Zlaté Moravce, o zaplatenie sumy 12.216 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkýň proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 19C/38/2018-322 zo dňa 22.10.2020 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e**.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 9C/284/2015 a do skončenia dovolacieho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2Cdo/6/2020. Prerušenie konania súd prvej inštancie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 164 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Súd uviedol, že podanou žalobou, rozšírenou podaním zo dňa 17.06.2020, sa žalobkyne 1/ až 3/ domáhajú, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 6.108 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 6.000 eur od 20.12.2017 do zaplatenia žalobkyňi 1/, na zaplatenie sumy 3.054 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 3.000 eur od 20.12.2017 do zaplatenia žalobkyňi 2/ a na zaplatenie sumy 3.054 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 3.000 eur od 20.12.2017 do zaplatenia žalobkyňi 3/, a to titulom bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že žalovaný užíva nehnuteľností v ich podielovom spoluvlastníctve. Ide o nehnuteľnosti vedené Okresným úradom X. C., katastrálny odbor, na LV č. XXXX, ktoré sa nachádzajú v obci X. C., k. ú. X. C., a to: parcely Q. parc. č. XXXX/X o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX/X o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX/X o výmere XX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX/X o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX/X o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie a stavba s.č. XXX na parcele č. XXXX/X. Z výpisu z LV č. XXXX vyplýva, že žalovaný je podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/3, žalobkyňa 1/ je podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/3 a žalované 2/ a 3/ sú podielovými spoluvlastníčkami týchto nehnuteľností každá o veľkosti 1/6 k celku.

2. Po oboznámení sa s rozhodnutiami súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu v konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 9C/284/2015 súd prvej inštancie dospel k záveru, že je dôvodné konanie prerušiť a pokračovať v ňom až po tom, ako bude definitívne rozhodnuté, či žalobkyňiam vznikla povinnosť uzavrieť so žalovaným darovaciu zmluvu k ich spoluvlastníckym podielom na spoločnej nehnuteľnosti. Úspech žalovaného v spore vedenom Okresným súdom Nitra sp. zn. 9C/284/2015 by znamenal spochybnenie vlastníckeho práva žalobkýň k nehnuteľnostiam, náhrada za užívanie ktorých

je predmetom tohto konania. Prípadné vyhovie žalobe v konaní sp. zn. 9C/284/2015 by mohlo viesť k zmene zápisu vlastníckych práv v katastri nehnuteľností len do budúcnosti, ale žalovaný od začiatku spochybňuje vlastnícke právo žalobkyňa a v prípade zmeny vlastníctva bude ich aj nárok na priznanie bezdôvodného obohatenia za žalované obdobie spochybný.

3. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie žalobkyne 1/ až 3/, ktoré žiadali napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedli, že rozhodnutie súdu považujú za nesprávne a založené na protichodných a nesúrodých skutkových a právnych záveroch a na ich celkom nesprávnom právnom posúdení. Medzi konaním sp. zn. 9C/284/2015 a sp. zn. 19C/38/2018 nie je žiaden súvis a v skôr začatom konaní sa nerieši žiadna otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v tejto veci. Predmetom konania sp. zn. 9C/284/2015 je žalovaným uplatnený nárok na nahradenie vyhlásenia vôle na uzavretie darovacej zmluvy, ktorou by malo žalobkyne previesť svoje spoluvlastnícke podiely na sporných nehnuteľnostiach na žalovaného. Konanie sp. zn. 9C/284/2015 bolo vo vzťahu k žalobkyniam 2/ a 3/ už právoplatne skončené zamietnutím žaloby. Naďalej prebiehajúce konanie sp. zn. 9C/284/2015 vo vzťahu k žalobkyňi 1/ a s ním súvisiace dovolacie konanie vo vzťahu k žalobkyniam 2/ a 3/ nemôže mať žiaden dopad na konanie sp. zn. 19C/38/2019. Žalobkyne si v tomto konaní uplatnili nárok na bezdôvodné obohatenie užívaním nehnuteľností v ich podielovom spoluvlastníctve za obdobie od 06.04.2015 do 18.06.2020, preto akékoľvek rozhodnutie v konaní sp. zn. 9C/284/2015 nemôže mať na toto konanie žiadny vplyv. Podstatou konania o nahradenie vyhlásenia vôle na uzavretie darovacej zmluvy nie je spochybnenie vlastníckeho práva žalobkyňa, preto záver o spochybnení vlastníckeho práva žalobkyňa úspešnosťou žalovaného v konaní sp. zn. 9C/284/2015 je právne neopodstatnený.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie nie je vecne správne. Preto ho zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP, v zmysle ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

5. Pri rozhodovaní o prerušení konania súd aplikuje ustanovenie § 164 CSP, podľa ktorého ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyne sa v tejto veci žalobou v jej rozšírenom znení zo dňa 17.06.2020 domáhajú, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 6.108 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 6.000 eur od 20.12.2017 do zaplatenia žalobkyňi 1/, sumy 3.054 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 3.000 eur od 20.12.2017 do zaplatenia žalobkyňi 2/ a sumy 3.054 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 3.000 eur od 20.12.2017 do zaplatenia žalobkyňi 3/, právnym titulom bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že žalovaný užíval nehnuteľností v ich podielovom spoluvlastníctve. Ide o nehnuteľnosti vedené Okresným úradom X. C., katastrálny odbor, na LV č. XXXX, ktoré sa nachádzajú v obci X. C., k.ú. X. C., okres X. C., ako parcely Q.: parc. č. XXXX/X o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX/X o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX/X o výmere XX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX/X o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX/X o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie a stavba súp. č. XXX na parcele č. XXXX/ X. G. LV č. XXXX sú strany sporu podielovými spoluvlastníkmi týchto nehnuteľností, a to: žalovaný v podiele 1/3-iny, žalobkyňa 1/ v podiele 1/3-iny a žalované 2/ a 3/ v podiele po 1/6-ine k celku.

7. Na Okresnom súde Nitra sa pod sp. zn. 9C/284/2015 vedie konanie o nahradenie vyhlásenia vôle na uzavretie darovacej zmluvy, kde sa žalovaný v postavení žalobcu domáha nahradenia vyhlásenia vôle na uzavretie darovacej zmluvy, ktorou žalobkyne 1/ až 3/, v tom konaní ako žalované, darujú svoje spoluvlastnícke podiely k sporným nehnuteľnostiam žalovanému, čo odôvodnil existenciou platnej zmluvy o budúcej darovacej zmluve zo dňa 21.03.2001, v ktorej sa dojednal so žalobkyňou 1/ a právnym predchodcom žalobkyňa 2/ a 3/, S. I., na tom, že nehnuteľnosti, ktoré boli v tom čase zapísané ako vlastníctvo C. X. C., žalobkyňa 1/ a S. I. darujú žalovanému najneskôr do 30 dní po tom, čo bude záznamom zapísané ich vlastnícke právo do katastra nehnuteľností. K uzavretiu darovacej zmluvy v

zmysle zmluvy o budúcej darovacej zmluve zo dňa 21.3.2001 medzi žalobkyňou 1/ a žalobkyňami 2/ a 3/ ako právnymi nástupkyňami po neb. S. I. so žalovaným nedošlo. V konaní sp. zn. 9C/284/2015 vo veci o nahradenie vyhlásenia vôle rozhodol Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 9C/284/2015-137 zo dňa 26.09.2017 tak, že žalobu zamietol v celom rozsahu. Na základe odvolania žalovaného (v tom konaní žalobca) Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 6Co/94/2018-174 zo dňa 29.04.2019 rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalobkyňam 2/ a 3/ (v tom konaní žalovaným 2/ a 3/) potvrdil, vo vzťahu k žalobkyňi 1/ (v tom konaní žalovanej 1/) v zamietajúcej časti ako i v časti náhrady trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Rozsudok krajského súdu v potvrdzujúcom výroku a súvisiacom výroku o trovách konania nadobudol právoplatnosť dňa 14.06.2019. Dňa 17.07.2019 podal žalovaný voči rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/94/2018-174 zo dňa 29.04.2019 dovolanie, o ktorom Najvyšší súd SR doposiaľ nerozhodol (sp. zn. 2Cdo/6/2020).

8. Súd prvej inštancie konanie prerušil vzhľadom na prebiehajúce dovolacie konanie s tým, že v konaní bude pokračovať až po právoplatnom skončení konania sp. zn. 9C/284/2015 a po skončení dovolacieho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2Cdo/6/2020. V odôvodnení uznesenia zároveň uviedol, že si je vedomý skutočnosti, že žalobkyne boli rovnako ako žalovaný v období, za ktoré sa dožadujú vydania bezdôvodného obohatenia, zapísané ako podielové spoluvlastníčky nehnuteľností, a že by prípadné vyhovieť žalobe v konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 9C/284/2015 mohlo viesť k zmene zápisu vlastníckych práv v katastri nehnuteľností len do budúcnosti, avšak za situácie, že žalovaný od začiatku vlastnícke právo žalobkyň spochybňuje a v podstate už niekoľko rokov tvrdí, že výlučne on by mal byť zapísaný ako vlastník spornej nehnuteľnosti, bude v prípade zmeny vlastníctva sporných nehnuteľností (za predpokladu vyhovieť žalobe v konaní 9C/284/2015 a následného zápisu vlastníckych práv v prospech žalovaného) nárok žalobkyň na priznanie bezdôvodného obohatenia i za žalované obdobie spochybnený. Z uvedených dôvodov preto súd konanie prerušil.

9. Ustanovenie § 164 CSP stanovuje, že súd rieši možnosť fakultatívneho prerušenia konania, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Pritom môže ísť aj o prípad, ak predbežnú otázku je oprávnený vyriešiť sám súd v rámci súdneho konania, avšak procesná situácia už v prebiehajúcom inom súdnom konaní môže mať dopad na priebeh konania v prejednávanej veci. Účelom ustanovenia § 164 CSP je možnosť súdu konanie prerušiť najmä z dôvodu hospodárnosti konania, ale do úvahy prichádza jeho aplikácia aj v prípadoch, v ktorých sa takýmto postupom súdu naplnia samotný cieľ občianskeho súdneho konania a tým je zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov strán sporu. Keďže prerušenie konania v zmysle tohto ustanovenia závisí od úvahy súdu, mohol by odvolací súd spochybníť rozhodnutie súdu prvej inštancie o prerušení konania vtedy, ak by bolo arbitrárne (svojvoľné), t. j. ak by nebolo vôbec odôvodnené, alebo ak by bolo výsledkom aplikácie príslušnej procesnej normy v zjavnom rozpore s jej účelom a zmyslom.

10. Fakultatívne prerušenie konania je takým prerušením konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Je na voľbe súdu, ktoré z jednotlivých opatrení (napr. spojenie vecí, prerušenie konania, riešenie tzv. predbežnej otázky) slúžiacich účelu racionálnej organizácie postupu súdu pri vedení príslušného súdneho konania použije. Pritom sa podriadi aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní a použije to opatrenie, prostredníctvom ktorého je ochrana práv strán sporu rýchlejšia a účinnejšia. Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 21. 10. 2010, sp. zn. 3 Cdo 150/2010). Toto ustanovenie musia sudy vykladať a uplatňovať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky (čl. 152 ods. 4). Súd sa pri uplatňovaní procesného postupu podľa § 164 CSP musí spravovať aj povinnosťou súdu prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prietahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 21/2000). Prerušenie sporového konania podľa ustanovenia § 164 CSP súdom je opodstatnené, ak výsledok iného začatého konania môže relevantne ovplyvniť výsledok daného konania, t. j. toho, ktoré sa má prerušiť. Tento záver sa uplatní najmä v prípade, ak toto konanie vecne (skutkovo) súvisí s týmto konaním, resp. môže významne ovplyvniť jeho výsledok, keď je vhodné vyčkat' na výsledok tohto ďalšieho konania tak, aby sa súd vlastným predbežným posúdením otázok, ktoré sa riešia v inom konaní, nedostal do rozporu s právoplatným rozhodnutím súdu.

11. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd - s ohľadom na predmet sporu, v ktorom sa žalobcovia ako spoluvlastníci nehnuteľností domáhajú vydania bezdôvodného obohatenia voči žalovanému ako ďalšiemu spoluvlastníkovi, užívajúcemu sporné nehnuteľnosti v období, ktoré predchádza konečnému rozhodnutiu o žalobe o nahradenie vyhlásenia vôle - konštatoval, že súd prvej inštancie konanie nesprávne prerušil do právoplatného skončenia konania sp. zn. 9C/284/2015 vrátane skončenia dovolacieho konania Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/6/2020 z dôvodu, že výsledok tohto súvisiaceho konania nemôže relevantne ovplyvniť výsledok predmetného sporu o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť žalobkyniam v dôsledku užívania sporných nehnuteľností žalovaným za minulé obdobie. Súd prvej inštancie na jednej strane konštatoval, že si je vedomý skutočnosti, že žalobkyne rovnako ako žalovaný v období, za ktoré sa dožadujú vydania bezdôvodného obohatenia, boli zapísané ako podielové spoluvlastníčky nehnuteľností a že aj prípadné vyhovie žalobe v konaní sp. zn. 9C/284/2015 by mohlo viesť k zmene zápisu vlastníckych práv v katastri nehnuteľností len do budúcnosti, no na druhej strane urobil záver, že pre spochybňovanie vlastníckeho práva žalobkýň žalovaným, keďže výlučne on by mal byť zapísaný ako vlastník spornej nehnuteľnosti, bude nárok žalobkýň na priznanie bezdôvodného obohatenia i za žalované obdobie spochybnený, ak dôjde k zmene vlastníctva (za predpokladu vyhovie žalobe v konaní sp. zn. 9C/284/2015 a následného zápisu vlastníckych práv v prospech žalovaného). Tieto konštatovania odvolací súd hodnotil ako protichodné a najmä také, ktoré nemôžu viesť k záveru, že výsledok konania o nahradenie vyhlásenia vôle sp. zn. 9C/284/2015 môže ovplyvniť výsledok prerušeného konania o zaplatenie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti nad rámec spoluvlastníckeho podielu.

12. Je zrejmé, že predmetom konania sp. zn. 9C/284/2015 je žaloba žalovaného (v postavení žalobcu), ktorý sa domáha nahradenia vyhlásenia vôle uzatvoriť darovaciu zmluvu, ktorou by došlo k darovaniu nehnuteľností, za ktorých užívanie sa žalobkyne voči nemu domáhajú vydania bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní o nahradenie vyhlásenia vôle na uzavretie darovacej zmluvy je spochybnené vlastnícke právo žalobkýň a že výsledok konania sp. zn. 9C/284/2015 má vplyv na toto konanie o zaplatenie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti do výšky spoluvlastníckych podielov žalobkýň za obdobie do minulosti. Konanie o nahradenie vyhlásenia vôle na uzavretie darovacej zmluvy sp. zn. 9C/284/2015 sa totiž môže skončiť meritorne len zamietnutím žaloby alebo jej vyhovením a v prípade, že by žalobe bolo hoci aj len voči niektorej zo žalovaných (v tom konaní) vyhovené, také nahradenie vyhlásenia vôle by sa skutočne dotklo len vlastníckych vzťahov do budúcnosti, a nie aj spätne za dobu, počas ktorej spoluvlastníctvo existovalo a za ktorú žalobkyne v tomto konaní požadujú náhradu. K spochybneniu vlastníckeho práva, ktoré by mohlo byť vplyv na výsledok konania sp. zn. 19C/38/2018, by mohlo dôjsť napríklad len v prípade sporu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o čo však v tomto prípade nejde. Predmetom konania je výlučne peňažné plnenie za užívanie nehnuteľnosti do minulého obdobia, v ktorom by aj prejavy žalovaného týkajúce sa spochybňovania vlastníckeho práva žalobkýň nemohlo byť posúdené ako právne významné. Poznanie výsledku konania sp. zn. 9C/284/2015 pre objektívne posúdenie nároku žalobkýň na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je pre konanie sp. zn. 19C/38/2018 relevantné a nemôže ho nijako významne ovplyvniť. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia správne poukázal na skutočnosť, že prípadný úspech žalovaného v konaní sp. zn. 9C/284/2015 by viedol k zmene zápisu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností len do budúcnosti, avšak urobil nesprávny záver, že spochybňovaním vlastníctva zo strany žalovaného má bezprostredný vplyv na rozhodnutie v konaní.

13. Uvedené dôvody viedli odvolací súd k záveru, že námietky prednesené v podanom odvolaní sú opodstatnené, a preto podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP napadnuté uznesenie zrušil. Súd prvej inštancie bude vo veci ďalej konať v súlade s procesným predpisom.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).